

Anul VI. Nr. 26. (6)

„Judetul Nostru”

Deva, 15 Aug. 1938.

Redacția: Str. Regina Maria 19.

Inscris in Registrul Publicațiilor periodice la Tribunalul Hunedoara sub Nr. 12—1938.

Redactor resp.: VĂMOS LEÓ

Egészséges ivóvizet

kíván a város közönsége és ezt a kívánását és követelését napról-napra erélyesebben és határozottabban szegzi a város vezetőség mellé. A közelmúltban beszámoltunk arról, hogy a város vezetősége szakkörökkel tárgyalásokat folytatott ebben az irányban és hogy kiállítás van arra, hogy a kutató munkálatokat rövidesen megkezdik. Most újra csönd van, nem lehet hallani semmit, megakadt minden. . . Miért?

Az indokolás szerint már az előmunkálatok olyan hatalmas összeget igényelnek, hogy arra fedezetet előteremteni nem tudnak. Ez a kimagyarazkodás nem helyfálló. Ha a város a piac parkirozására a miniszteriumtól egymilliónál magasabb összeget tudott — hozzájárulásként — megszavaztatni, kizárólag csak szépészeti célokra, egészen bizonyos, hogy a város elsőrendű közszükségletére, közegészségi kérdéseinek rendezésére, létkérdésének biztosítására is tudni fog néhány milliót felhajtani, ha nem állami segítség, hát hosszabb lejáratu kölcsön formájában.

Máshelyen számolunk be arról,

hogy a Fehér Kereszt városi tulajdont képező épület tömbben, a jelenlegi bérlő nagy tőkebefektetés árán, egészséges jó víz után kutat. Ennek tapasztalatait értékesíteni kell a városi vezetőségnek is. Belátni, hogy áldozatok nélkül sohasem fog a város ivóvizhez jutni, olyan vízhez, melyet a lakosság nyugodtan félelemmentesen használhat. És miután matematika nélkül ez sem képzelhető el, könnyen kiszámítható, mit költ a város naponta szódavízre és ásványvízre, amitől szívesen mentesülne. Az sem volna másodrendű érdeke a városnak, hogy ilyen vizállapotok mellett jó lenne a szódavíz árát is maximálni és lehetővé tenni a szegényebb néposztály részére is annak használatát, vagy községi üzemet felállítani s így gondoskodni arról, hogy *a város közönsége ne igyon fertőzött vizet.*

A város vezetőségének legelső kötelezettsége a lakosságot egészséges ivóvízzel ellátni, addig minden más beruházási kérdés másodrendű jelentőségűvé csökken. . .!

Tűz Vinerean.

Csütörtök délután a Szászváros melletti Vinerea községben, hatalmas tűz tombolt, mely a falu felét elpusztította. Kiszáradt a dévai tűzörség is és a környéki tűzoltóságokkal karöltve sikerült gátat vetni a tűz továbbterjedésének, mely így is hatalmas károkat okozott. A tűzvizsgálat hivatott a károkat és a tűz keletkezésének okát kideríteni, a feltevések szerint egy cséplőgéptől támadt a tűz, mely elharapózott.

Egészségügyi razzia

volt szerdán a városban, mely alkalommal a városba hozott tejet vizsgálták meg, igen sok tejterméket és tejet foglaltak le és semmisítették meg. A mészárosok körében is vizsgálatot tartottak, néhányánál romlott kolbászt találtak. Elkobozták. Egyik dévai lakosná 60 disznót találtak, engedély nélkül tartotta lakásán, hizlalásra. Jegyzőkönyvet vettek fel és megindult az eljárás. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban is több tifusz ese fordult elő, a hatóság erélyes fellépése és a sűrűn megismételt egészségügyi razzia nagy megkönnyítést keltett a akósság körében.

Olvasóinkat kérjük, hogy lapunk részére kéziratot a szerkesztőségben, vagy sürgősebb esetben az „ARDEALUL” nyomdában (volt Hirsch-féle nyomdahelyiség) szíveskedjenek leadni.

Az ujságíró naplójából.

Le a kravátlival. . .

Uj tömegőrület indult meg a napokban. Kiindulási helye Róma és így terjedt tovább országokon keresztül. Elérkezett hozzánk is. Már terjedelmes cikkek jelennek meg a lapok hasábjain és e lene és mellette rengeteg szólam hangzik el. Már vita tárgyát képezi társaságokban, már hívei vannak s nemsokára apostolai akadnak!

Eredeti elgondolás és az eredetileg kiadott jelszó szerint a „kraváti” főlégsleges ruhadarab, mely fényüzésre ösztönzi az arra hajlamos, elpuhult embert, a nyitottnyaku ing, megedzi a jellemet is. Lehet, hogy sok igaza van annak, aki ezt az új divatot elindította és nem kétséges, hogy követői is akadnak, bőségesen, különösen azok körében, akik szeretnek lépést tartani a divattal. Gyakorlati eredménye is lesz, mert főlös kiadásoktól szabadulnak meg követői, viszont erre az új divatra új ingeket fognak kreálni, ami többletkiadást jelent. A nyakkendőkészítők között munkanélkülivé válik sok kenyérkereső s amíg

más foglalkozási ágra átrétegeződnek, hát koplalni fognak.

Nem is volna ebben az egész nyakkendő elleni harcban semmi szenzáció, s a nyári holt időnyben való szórakozásnak ez is egyik neme. Töltse vele idejét akinek jól esik. Talán megemlítésre sem volna érdemes, ha elindította a párisi vagy a londoni divatkirály lenne. A mozgalom azonban egy nagy, felelős állásban levő államférfiu kiadott jelszavára indult meg, annak a szavára, aki tömegeket mozgat meg és országa történelmében lapokat irt tele. A kiadott jelszó gyors terjedése és hatása bizonyítja, hogy tud hatni a saját és idegen tömegekre. Es ezért érdekes és jelentőségtejes. . .

Napjainkban, amikor a fajelmélet örületei lerombolnak műveltséget, az emberi haladás áldásait visszavetik századokkal, nagy világpolitikai ellentétek újra embermilliókat visznek vágóhídra, a világ népei megváltó szöveget várnak, mely a boldog béke áldásait és a lelkek nyugalmát volna hivatva biztosítani, aktor torzulhat a „le a kravátlival” jelszó, mely csak szemfényvesztési kísérlet, hogy elterelje a figyelmet a nagy korszakalkotó eseményekről.

Vannak felelős, világviszonylatban elismert mozgó erjű, nagykonceptióju államférfiak, akiknek minden szavára felfigyel a gyógyulásra vágyó társadalom. Talán éppen Róma lenne az, ahonnan a szeretet hirdetésének kiindulni kellene, a meakulpázásnak hirdetés, a fajelmélet ördögi harácsának beismerése és eltétele, hogy nyiljon ki végre a világ népeinek szeme és lássa be, hová vezet a tömegőrületnek felelelőtlen utja.

Ha arról a bizonyos felelős helyről kiadott jelszó a közelmúlt tévedéseinek és igazságtalanságainak beismerése, ösztönözte volna a hallgatóságot és annak hirdetésére, hogy „minden ember egyként hivatott

betölteni természetadta kötelességét” vajjon annak is akadtak volna követői olyan gyorsan és nagyszámban, mint „le a kravátlival” című bohózat ötletnek.

Szomorú élete van életre kényszerült emberiségünknek, hogy a nagy káoszából ki vezető, irányító, jelszóra várva, kraváti ötleteket kap, mely nem csillapítja az éhes, korgó gyomrokat, hacsak abban a formában nem, hogy az ilyen ötletek, jelszók, hívek és apostolok láttán, elmegy az étvágya. Megoldásnak talán ez is valami. . .!

A munkaügyi alfelügyelőség hírei:

A munkaügyi miniszterium 47138 számú átiratával tisztázta a munkatörvény 151. számú paragrafusának értelmezését. Ezek szerint csak azon iparosok tartoznak a *kisiparos* meghatározású csoportba, akik tíz szakmukánál többet nem foglalkoztatnak üzemükben, műhelyükben és 20 HP.-nál nagyobb géperővel nem dolgoznak. A tíz szakmukás meghatározásban inasok és napszámok nem foglaltatnak benn, eltérőleg az eddigi érvényben volt meghatározástól, mely a tíz munkásra vonatkozólag közelebbi felvilágosítást nem nyújtott.

Ugyancsak a törvény 19 §-ának kiegészítéseként felhatalmazza a munkaügyi felügyelőséget, hogy a törvény életbe léptetésétől számított öt éven belül tanulmányi felmentést adhasson azon tanoncoknak, akik elemi iskolai tanulmányaikat nem fejezték be, illetve nincsen az elemi iskolák egyetlen osztályáról sem bizonyítványuk, tehát irástudatlanok.

A 273000 számú miniszteriumi határozat megváltoztatja a tavalyi 121242 számú rendeletet, és a munkatörvény rendelkezései alá vonja a vágóhídi mészárosiparosokat, bármilyen munkát végeznek is, épen úgy a kicsinyben árusító mészárosokat és alkalmaztaikat is.

A 38944 számú rendelet lehetőséget ad az engedély nélkül dolgozó iparosmestereknek, hogy 1939 év végéig rendezzék helyzetüket, illetve beszerezhessék a szükséges engedélyt. Ahhoz, hogy vizsgára állhassanak, a következőket kell bizonyítaniuk: a) jelenleg 10 szakmukánál vagy 20 léőrönél kisebb műhelyük van. b) 1936 április 30-ig legalább öt évig volt már műhelyük. Ezek bizonyítására következő akták szükségesek: 1. Adónyugták arról, hogy mint munkaadók eleget tettek adófizetési kötelezettségüknek. 2. A Casa Cercuala bizonyítványa a taxák rendes fizetéséről. 3. A törvényszéktől, városházától, iparkamarától vagy munkamaratól kiállított akták. A kérvények a munkaügyi alfelügyelőséghez intézendők.

„A munkaügyi alfelügyelőség ezúton is felhívja a munkaadók figyelmét arra, hogy augusztus hó 15-ig meghosszabbította az alkalmazottak szabadságának bejelentési kötelezettségére kitűzött terminust. Ezen határidő lejártá után szigorú ellenőrzést fog tartani és a rendelkezés ellen vétőket a törvény megfelelő rendelkezései szerint fogja büntetni.”

A Maros áldozata.

Mogoşan Elemér 20 éves Săcărâmbu — Nagyág-i — illetőségű fiatalember, aki az idén sikerrel érettségizett a dévai Decebal liceumban, csütörtök délután fürdőni ment. A dévai Marosban, a Neptun evezősegylet csónakházától mintegy 150 méternyire, a folyó egyik kanyarulatánál, egyszerre csak eltűnt a habokban. A jó uszó híreben állott diák távolléte nem tűnt fel, csak, amikor hosszabb ideig nem került elő, indultak keresésére, de nem találták. Az esti órákban elárvult ruháit behozták a rendőrségre, felkutatására megtették a szükséges intézkedéseket. Szombaton este dobta ki a víz hulláját. Hétfőn temették nagy részvét mellett a tragikusan elhunyt fiatal embert

Ezen közléssel kapcsolatban figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a törvény rendelkezései szerint a szabadságidő május 1-től október 31-ig terjedő időben adandó ki az alkalmazottaknak. Minden munkahelyen legyen az iparüzem, kereskedelmi vállalat vagy bármilyen foglalkozási ág, ahol alkalmazottak vannak, lista függesztendő ki, mely magába foglalja az összes alkalmazottak nevét és az időpontot, amikor szabadságidejüket igénybe veszik. Sokan a munkaadók közül kijátszani akarták ezt a rendelkezést, a munkaügyi alfelügyelőség azonban módját ejti, hogy napfényre hozza ezeket a dolgokat és szigorú eljárászt fog indítani mindazon munkaadók ellen, akik alkalmazottaikat a szabadság időtől elütni szándékoznak, bármilyen csalafintasággal.

Éppen ezért hívjuk fel ezúton is a munkaadók figyelmét a rendelkezés pontos betartására, nehogy az ellenőrző közegek jegyzőkönyveket vegyenek fel. A legszigorúbb ellenőrzés a napokban megkezdődik, tehát ahol még a bejelentés és lista kifüggesztés nem történt meg, tegyenek minél hamarabb eleget — saját jól felfogott érdekükben — a törvény rendelkezéseinek.

A Munkakamara hírei:

Két napidijast keres felvételre a Munkakamara vezetősége. Kérvények a szükséges aktákkal felszerelve augusztus negyedikéig nyújtandók be a dévai Munkakamara titkári hivatalában, ahol az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Az aradi Munkakamara közlése szerint a miniszterium 32979 sz. leirata szerint mechanikai és ipari mérnökök nem kaphatnak villanyszerelési mesterkönyvet, ugyancsak nem kaphatnak építőmunkási mesterkönyvet azon mérnökök, akik a bucarestii Architectura akadémiát végezték.

Mindazoknak, akik többféle ígarágról vannak munkakönyveik, választaniuk kell, hogy melyiket óhajtják folytatni és amennyiben több iparágót akarnának folytatni, úgy mindegyikről külön munkakönyvet kell kérniük.

Az

„Agronomul“

„Gazdak“ biztosító intézet dévai főügynökségének hivatalos helyisége

„Vulturul“-bank palota I.-emeletén van.

Betörők jártak

Cioci Stefan grancsár őrmester Mănăstirei-u. 3 számú házában lévő lakásán. Ciocii gyanúlan aludt. A betörő a nyitva maradt felső ablakon a reteszt kinyitotta, kényelmesen besétált a lakásba, magához vette az őrmester fizetését és egy aranyórát, becsukta az ajtót és mint jött, elsétált. A szomszédságban is mélyen aludtak. Az ajtócsukásra felébredt Ciocii és a betörőre és vigyázóására kétszer is rálőtt, azonban a sötétben nem találta. A rendőrség széleskörű nyomozást indított és lefogott egy harminctagu cigánykaravánt is, a tettesek nyomára eddig nem akadtak. Ebben a városrészben több betörés történt a napokban.

A Dévai Hengermalom

megbízásából Gombó Samu, a vállalat egyik vezetője megjelent a Primárián s előbb szóban, majd írásban is javaslatot terjesztett a városi vezetőség elé, melyszerint kéri a liszt maximális árának egy lei-jel való csökkentését, hogy a város lakosságát olcsó liszttel láthassa el és ezáltal a pékeknek is lehetővé tegye olcsó kenyér előállítását. A Hengermalom javaslatának híre elterjedt a városban s érthető örömet keltett, valamint élénk feltűnést.

A petrozsényi Unitárius Nőegylet

az Unitárius Kulturházban művész-estet rendezett, melyen nagy közönség vett részt és hálás tapsokkal kísérte az egyes műsorszámokat, melyek gondos előadásban kerültek a közönség elé. Elsősorban kell megemlíteni Grün Ibi táncszámairól. Nem mükedvelő teljesítmény. Troianov mester egyik igen tehetséges tanítványa volt, Budapesten tanult, ott is szerepelt néhányszor, nagy sikere volt. Wagner Csöpi és Boga Antonia zeneakadémiai növendékek szerepeltek még. A zenekíséretet Péro Sándor lupényi iskolai igazgató és Dr. Boer Emilné látták el. Szerepelt az ifjúsági zenekar is. Az összes műsorszámok igen kiválóak voltak és a legnagyobb siker jegyében zajlottak le. Műsor után tánc volt. Ez est rendezése körül Weress Béla lelkész és felesége, valamint a nőegylet vezetősége sokat fáradozott, az ő érdemük a jólsikerült est.

Szabadtéri előadás volt vasárnap Vajdahunyadon.

A Jézusfaragó ember került bemutatóra, a róm. kath. és református mükedvelők együttes előadásában, a Kalvin kertben. Az előadás dekoratív, valamint betanulás és előadás szempontjából a legszebb teljesítmény volt, amit mükedvelőktől várni lehet. Az előadás rendezése kiváló volt. Hatalmas közönsége volt és nagy lelkesedéssel fogadta és szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta a szereplőket és rendezőt. Nemcsak Vajdahunyadon, hanem az egész megyében nagy érdeklődés nyilvánult meg az előadás iránt. Ami kifogásolni való a mulatságban találtak az az volt, hogy a késő esti órákban étel és ital elfogyott. Ez is érthető, mert ilyen nagy látogatottságra a legvérmesebb rendezők sem számítottak.

A dévai református dalárda

vasárnap újjáalakult. A gyűlésen Nagy József lelkész tartott beszédet a dalárda fontosságáról és rendeltetéséről. A dalárda elnökévé Dr. Schuller Frigyes ügyvédet választották meg. A dalárda szép programmal indul új munkájára. Ady Endre halálának huszévesfordulója alkalmából emlékestet rendez. Tervbe vette nagyobb hangversenyek rendezését, többek között Lamermoori Lucia III.-ik felvonásának előadását, melyen Nagy Margit a milánói opera énekesnőjének szereplésére számítanak.

Hirdessen

„A Mi Megyénkben!..”

Algyógy

fürdőre kiránduló társaságokat az a kell: meglepetés érte, hogy a Szászvárosra megváltott jegyikkél, melynek 50%-os vasúti kedvezménye volt, nem tudtak kiinduló állomásukra visszautazni, mert a Cfr újabb rendelkezésére a kedvezmény igénybevételehez szükséges a fürdőigazgatóság igazolása. A fürdőigazgatóság azonban egy ilyen igazolványt csak az úgynevezett kurtaxa lefizetése ellenében hajlandó kiállítani és ezért minimális összegként 200 lei összeg lefizetését kéri, Értethető milyen kellemetlen meglepetés ez mind azoknak, akik az újabb rendelkezésről nem tudnak és jegyüket nagyobb távolságról is Szászvárosra megváltják abban a feltevésben, hogy visszautazásnál csak a vasúti pénztár láttamozása szükséges. A vasutigazgatóság, ha ilyen újabb rendelkezéseket tesz, megtehetné az utazóközönség tájékoztatására, hogy figyelemzesse a változásról s ezzel a kis figyelemmel megóvhatná az igazán kellemetlen meglepetésektől.

Bundák nyaraltatását

és mindenféle szőrmeáru felelősség mellett vállal

BARNA EMIL szücsmester
DEVA, Str. Regele Carol 17.

Szakzerű javítások! Mindenféle szőrme a legjobb minőségben, legolcsóbb árakban.

Péntek

fényképészeti műtermében

személyazonossági igazolványhoz szükséges fényképek egy nap alatt elkészülnek.

„BUCUREȘTI“

szálloda, kávéház és venaéglo

Elsőrendű konyha,
kitűnő jazz zenekar

PETROȘENI

Tulajdonos: **BACHRACH BÉLA.**

Fényképek

személyazonossági igazolványok részére soronkívül készülnek

Foto-Corso

(VOTS) műtermében Deva, Str. Regina Maria

Gazdák figyelmébe!

HOFHERR-SCHRANTZ

budapesti gépgyár hunyadmegyei képviselőjét átvettem és raktáron tartok ekét, boronát, kukoricamorzsolt, darálót, szécskavágot és vetőgépeket.

KAHAN VILMOS vaskereskedő, Deva.

Ugyanitt csecsemőmérleg kapható kikölcsönzésre.

Vidám sorok...

CSAK A FELÉT.

Smith urnak elszakadt a régi öltönye, Smith ur Aberdeenben lakik Skóciában. Megfoltozni már nem lehetett az öltönyt, felkereste tehát egyik barátját:

— Tönkre ment a ruhám, kérek kénytelen vagyok újat csináltatni. Nem tudsz egy olcsó szabót?

— De tudok. White-nek hívják, itt akik a sarkon. De figyelmeztetek, hogy csak a felét fizessd annak, amit kér.

Smith felkereste a szabót:

— Mennyiért csinál egy öltönyt?

— Nyolcvan schillingért.

— Az drága. Negyvenet adok érte.

— Arról szó sem lehet kérem. De miután uraságod új rendelőt, hát nem bánom előzőkenységem jeléül megcsinálom hatvanért.

— Mit képzél? Harmincat adok, egy pennyvel sem többet.

Oh, kérem, hiszen arra ráfizetnék. De mivel nem akarok elveszíteni egy rendes kuncsaftot, hát egye fene, kivételesen megcsinálom negyvenért

— Huszat adok, de ez az utolsó szavam. — Rettenetes ember uraságod. Hát jó, legyen harminc, de csak azért, mert úgy alkuszik.

— Tizenöt shilling, csinálja vagy nem? A szabó a haját tépte,

— Ilyen rendeléssel még sohase volt dolgom, kérem, tizenöt shillingért akar egy öltönyt? Hiszen akkor inkább megcsinálom magának azt az öltönyt ingyen.

Smith ur bólogott:

— Rendben van, de akkor csináljon

kettőt.

Töltsd szabadságát

a most megnyílt

BOHOLT fürdőn

Deva mellett.

Bármilyen lerombolt szervezet felrövidül!

Szénsav és vasfürdők!

Minden reggel 8 órakor társas/ocsi indul
Déváról a Kaszinó vendéglo elől.
Menettérti jegy ára 35.— Lei

Tegyen egy próbát
meglátja, hogy jól jár

ha nyomtatvány szükségletét a
TIPOGRAFIA

„ARDEALUL“

villanyerőre berendezett könyv
nyomdában rendelje meg. 000

DEVA, Str. Regina Maria 21.

„HOPPECKE“

akkumulátor üzem Deván,

ujjonnan berendezett nikkelező műhelyében, minden szakmába vágó munkálatot felelősség mellett vállal.

Gyűjtőtelep: **Petroșeni**ben:
THERMA BRECKNER műszaki
üzletében. **Lupeni**ben:
WESTMANN T. vaskereskedés.

Az Arad-Temesvári szin-

társulat operett együttesének
tíznapos vendégszereplése

a Városi színházban

Felhő-Jávor

rendezésében csütörtökön kezd meg előadásait. A valószínű műsor a következő:

Csütörtök: Julia.

Péntek: A romantikus asszony.

Szombat: Marika hadnagya.

Vasárnap d. u. 4 órakor: Julia,
este: Sárgapitykés közlegény.

Hétfő: Gölyaszanatórium.

Kedd: Csak egyetlen éjszakára.

Szerda: Nincs jobb mint a szerelem,

Csütörtök: Egy vidám éjszaka,

Péntek: Bohózat est, Szombat: Szonja.

Vasárnap d. u. 4-kor: Sárgapitykés közlegény, este Katz bácsi, Felhő Ervinnel a címszerepben a társulat búcsuelőadása

Schäffer Lipót

rum- és cognacgyára
PETROȘENI.

Ajánlja: Speciális rum- és likör készítményeit.
Kapható mindenütt.

Drága

tüzifa helyett használjon

olcsó

„ARAGAZ-1“

Kényelmes, tiszta, minden igényt kielégít.

Megtekinthető: **GÁL ÁRMIN** műszaki
üzletében DÉVÁN.

Puskás kalapüzlet

a Strada DECEBAL uccán van
Viscrean üzlet mellett!

A Timișoarai Segélyző Egyesület fiókja:

DEVA, Str. Plevnei 1.

A saját érdekében
olvassa figyelemmel!!

Egyesületünk, mely kb. 16.000 tagot
számál, 185 fiókot tart fenn az országban,
Deván is berendezte fiókját.

Biztosítsa hozzátartozóit ennél az egyesületnél,
havi fizetés, átalány stb. feltételek mellett,
melyet minden formáság és orvosi bizonyítvány nélkül
85 éves korig elfogadunk. Halálesetben 8—16.000 és
24.000 lei segélyt nyújtunk.

Évente 8—10 millió lei haláleseti segélyt
fizetünk ki. A napokban felkeresi megbízottunk.
Szenteljen néhány percet ennek a nagyfontosságú ügynek és hallgassa meg
megbízottunk felvilágosításait.

Helyi megbízottunk:

FEKETE DOMOKOS

Deván, Strada Plevnei 1.